

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ІНОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Глобальним трендом розвитку сучасного бізнесу є інноваційність. Для банківського сектору інноваційність також відіграє важливу роль. Інноваційність для банківських установ є певним двигуном, що рухає їх розвиток і допомагає конкурувати не лише всередині банківського ринку, але й з компаніями, що починають надавати колись зовсім банківські послуги. З іншого боку, поштовхом до інноваційного розвитку стають і самі клієнти банків, які ставлять свої вимоги до якості, зручності, комплексності та ефективності банківських послуг.

Інноваційності банків присвячена низка досліджень, серед яких на особливу увагу заслуговують публікації Золотарьової О.В., Чекала А.А. [1], Лапко О.О., Демченко А.М. [2], Рошило В.І. [3], Шмігельської З.К. [4], Шуби М.В., Рудник А.О. [5]. Проте, саме основні тенденції інноваційного розвитку банківського сектору за останні декілька років охоплені в наукових роботах мало. Отже більш ґрунтовний аналіз саме в цьому напрямку є актуальним і навіть необхідним.

Отже, основним завданням цього дослідження є виявлення основних напрямків інноваційного розвитку банківського сектору в світі та Україні зокрема.

Можна виділити три основні складові глобальних банківських інновацій, які визначають напрям розвитку закордонних банків:

1. Наростаюча автоматизація банківських процесів і перехід більшої частини банківської діяльності онлайн, в основному через мобільні додатки. Поширення діжитал-банків, де всі банківські операції здійснюються лише онлайн.
2. Подальше поглиблення стосунків «банк-клієнт» на більш партнерські, та клієнтоорієнтовані (наприклад нагадування про дні народження та подарунки обрані для сім'ї чи друзів).
3. Інтеграція банківських операцій у нові сфери життя клієнтів (наприклад переказ батьками кишенькових грошей на електронний гаманець своїх дітей, який має вигляд іграшки) [6].

За підсумками останніх років до найбільш інноваційних банківських систем увійшли: Туреччина, Італія, Польща та Іспанія. Отже, європейські банки впевнено тримають лідерство у впровадженні банківських інновацій. Цікаві інноваційні продукти впроваджують і в сусідній Росії. Варто лише згадати програму для школярів, за допомогою якої останні можуть розраховуватися за їжу в шкільних їдальнях використовуючи мобільний телефон, а батьки контролюють суму і напрям використання коштів дитини. А тому і українським банкам слід більш активніше впроваджувати інноваційні продукти.

Основними напрямками українських банківських інновацій в останні роки стали наступні впровадження:

1. Інтернет та мобільний банкінг та значне розширення банківських операцій, які доступні через ці системи.
2. Безкарткові розрахунки через мобільний телефон.
3. Активізація присутності в соціальних мережах.
4. Доступність терміналів самообслуговування.
5. Режим роботи «24/7».
6. Електронна решта (послуга, коли решта в копійках переводиться на рахунок чи поповнює мобільний телефон клієнта).
7. Індивідуалізація потреб клієнтів (застосовується переважно для VIP-клієнтів банку, хоча закордонні банки широко застосовують цей підхід і для пересічних клієнтів) [6].

Варто відмітити, що в деяких напрямках українські банківські інновації перекликаються із загальносвітовими тенденціями. В першу чергу це стосується автоматизації банківських процесів і операцій та інтеграції у нові сфери життя клієнтів. А от у формуванні соціальної складової роботи з клієнтами українські банки ще не надто прогресують.

Проте, погоня за технологічними новинками може містити свої пастки. Адже інноваційна технологія може бути просто не сприйнята споживачами, а вкладені кошти не окупляться. Отже необхідно, щоб банківська інновація була економічно доцільною для банку і корисна для клієнтів. Так багато світових діжтал-банків, тобто банків, почали відкривати відділення у вигляді кав'ярень чи вільних просторів, куди клієнт може прийти випити кави і поспілкуватися з менеджером про свої потреби чи претензії. Жодних банківських операцій в таких відділеннях не проводиться, лише налагоджується співпраця між банком та клієнтами [6].

І все ж попри технологічні інновації, домінуючу роль у майбутньому будуть відігравати інновації соціальні. Тому українським банкам доведеться також вчитися ставити своїх клієнтів на перше місце в пріоритетності своїх цілей і налагоджувати тісніші взаємозв'язки, якщо вони хочуть не програти ринок молодим FinTech компаніям.

Отже попри складну і не завжди прогнозовану економічну ситуацію саме банківські інновації здатні бути тим інструментом, що може забезпечити подальший розвиток українського банківського сектору. А оскільки конкуренція на ринку банківських послуг висока, то вчасне впровадження інноваційних рішень стає важливим елементом конкурентної боротьби.

Світові тенденції банківських інновацій характеризуються цікавими технічними новинками і прагненням сформувати тісні та довготривалі відносини з клієнтами. Варто відмітити, що українські банки також слідує цим тенденціям, і деякі світові банківські інновації вже успішно використовуються на українському ринку.

Тому важливими є подальші дослідження у даному напрямку, адже впровадження банківських інновацій дуже динамічний процес. До того ж не всі інноваційні рішення набувають масового характеру, а успішні банківські інноваційні рішення в одних країнах, можуть пройти непоміченими в інших. Отже важливими є подальші розвідки наступних банківських інновацій в Україні.

1. Золотарьова О.В. Інноваційні банківські продукти та специфіка їх упровадження в Україні / О.В. Золотарьова, А.А. Чекал // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки. – 2016. – Вип. 16. – С. 112-115. 2. Лапко О.О. Інноваційні механізми ритейлу в банківському секторі України / О.О. Лапко, А.М. Демченко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2015. – № 2. – С. 65-72. 3. Рошило В.І. Інновації в банківській сфері / В.І. Рошило // Аналітично-інформаційний журнал «Схід». Економічні науки. – 2016. – №2. – С. 15-20. 4. Шмігельська З.К. Банківські інновації: суть, необхідність і розвиток / З.К. Шмігельська // Вісник НБУ. – 2014. – №2. – С. 34-41. 5. Шуба М.В. Світові тренди банківських інновацій / М.В. Шуба, А.О. Рудник // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – №12. – 2015. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4638>. 6. Бондаренко Л.П. Банківські інновації як необхідність ефективного функціонування банківського ринку / Л.П. Бондаренко, М.П. Політило // «Інвестиції: практика та досвід». – 2018. – № 3. – С. 5-8.